

SVO/Aino Aalto

Vakuutuslääkäritoiminnan kehittämisen neuvottelukunnan toimintakertomus

Tähän toimintakertomukseen on koottu tietoa sosiaali- ja terveysministeriön johdolla toimineen vakuutuslääkäritoiminnan kehittämisen neuvottelukunnan kahdesta ensimmäisestä toimikaudesta, jotka ajoittuivat vuosille 2018-2021 ja 2021-2024. Kaikki kokoukset osallistujineen ja sisältöineen kuvataan tiivistetysti. Kausikohtaisissa yhteenvedoissa esitellään kauden keskeisimmät aihealueet ja toimenpiteet. Muistion lopussa kootaan vielä yhteen molemmilla kausilla näkyneitä teemoja.

Kausi 1

Ensimmäisellä kaudella neuvottelukunta kulki nimellä **Vakuutuslääkärijärjestelmän kehittämisen neuvottelukunta**.

Ennakkoon neuvottelukunnan tehtäväksi määriteltiin jatkaa vakuutuslääkärijärjestelmän kehittämistä aiempien hankkeiden ja selvitysten pohjalta. Keskeisinä asiakokonaisuuksina pidettiin vakuutuslääkäreiden ja hoitavien lääkäreiden koulutusta sekä koko sosiaalivakuutusjärjestelmän läpinäkyvyyden lisäämistä. Yleisenä tavoitteena oli lisätä kansalaisten luottamusta vakuutuslääkärijärjestelmään. Neuvottelukunnan tehtävänä oli myös seurata ja arvioida aiemmin päätettyjen toimenpiteiden toteuttamista ja huolehtia viestinnän kehittämisestä avoimuutta lisäävästi.

Kokoonpano

Alkuperäinen neuvottelukunnan kokoonpano 1. kaudella oli seuraava:

Puheenjohtaja:

Pirkko Mattila, sosiaali- ja terveysministeri

Varapuheenjohtaja:

Outi Antila, ylijohtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Tiina Muinonen, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö (varajäsen, Milja Tiainen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö)

Tuula Pääkkönen, kehittäispäällikkö, oikeusministeriö (varajäsen, Olli Wikberg, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö)

Ilona Autti-Rämö, johtava ylilääkäri, Kansaneläkelaitos (varajäsen, Kyösti Haukipuro, ylilääkäri, Kansaneläkelaitos)

Mikko Nyyssölä, lainopillinen asiamies, Elinkeinoelämän Keskusliitto

SVO/Aino Aalto

Kari Haring, asiantuntijalääkäri, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
(palkansaajakeskusjärjestöjen edustaja)

Lea Mäntyniemi, johtaja, Finanssiala ry (varajäsen, Piritta Poikonen, asiantuntija, Finanssiala ry)

Kati Kalliomäki, viestintäjohtaja, Eläketurvakeskus (varajäsen, Peter Lindström, tiedottaja, Eläketurvakeskus)

Janne Leinonen, lääketieteen tohtori, neurologian erikoislääkäri, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry (varajäsen, Maija Haanpää, dosentti, neurologian erikoislääkäri, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry)

Kari-Pekka Martimo, asiantuntijalääkäri, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Elo, Suomen Lääkäriliitto (varajäsen, Satu Rannisto, työterveyshuollon erikoislääkäri, Finla Työterveys Oy, Suomen Lääkäriliitto)

Henrik Gustafsson, lakimies, Invalidiliitto ry (varajäsen, Anne Mäki, Invalidiliitto ry)

Anne Porthen, toiminnanjohtaja, Aivovammaliitto (varajäsen, Aki Siltaniemi, kehittämispäällikkö, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry)

Paavo Koistinen, puheenjohtaja, Suomen Potilasliitto ry (varajäsen, Inger Östergård, varapuheenjohtaja, Suomen Potilasliitto ry)

Maarit Korkeamäki, päätoiminen potilasasiamies HUS, Suomen potilasasiamiehet ry (varajäsen, Juhani Laine, johtava potilasasiamies, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Suomen potilasasiamiehet ry)

Sihteeri:

Anna Kivimäki, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Kokoukset

Neuvottelukunta kokousti 1. kauden aikana yhteensä **12 kertaa** seuraavina ajankohtina:

- vuonna 2018 kahdesti: 22.5.2018 ja 14.9.2018
- vuonna 2019 kolmesti: 17.1.2019, 27.3.2019 ja 23.10.2019
- vuonna 2020 viidesti: 22.1.2020, 14.5.2020, 16.6.2020, 29.9.2020 ja 12.11.2020
- vuonna 2021 kahdesti: 9.2.2021 ja 6.4.2021

1. kokous 22.5.2018

Osallistujat

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila

Outi Antila, sosiaali- ja terveysministeriö

SVO/Aino Aalto

Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö
Tuula Pääkkönen, oikeusministeriö
Kyösti Haukipuro, varajäsen, Kansaneläkelaitos
Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän Keskusliitto
Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Lea Mäntyniemi, Finanssiala ry
Kati Kalliomäki, Eläketurvakeskus
Janne Leinonen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys ry
Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto
Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry
Anne Porthen, Aivovammaliitto
Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry
Maarit Korkeamäki, Suomen potilasasiamiehet ry
Anna Kivimäki, sosiaali- ja terveysministeriö, siht.
Kari Synberg, sosiaali- ja terveysministeriö

Sisältö

- esittäytymiset
- Vakuutuslääkärijärjestelmää kehittäneen työryhmän tekemien ehdotusten eteneminen (Outi Antila)
 - kolme tahoa: hakijat, lääkärit ja heidän työskentelynsä sekä järjestelmä itsessään
 - lääkereiden sosiaalivakuutusjärjestelmän tuntemus on erittäin heikko ja tiedon jakamista lääkäreille tulisi parantaa
 - todettiin kehityskohteita nykyisestä vakuutuslääkäreiden koulutustilanteesta – halu edetä asian kehittämässä nopeasti
 - suullinen käsittely kehittämisen kohteena etuusjärjestelmässä
- pyydetty ehdotuksia käsiteltäviksi asioiksi

2. kokous 14.9.2018

Osallistujat

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila, pj
Outi Antila, sosiaali- ja terveysministeriö, vpj
Kyösti Haukipuro, varajäsen, Kansaneläkelaitos

SVO/Aino Aalto

Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän Keskusliitto

Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Piritta Poikonen, varajäsen, Finanssiala ry

Kati Kalliomäki, Eläketurvakeskus

Maija Haanpää, varajäsen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry

Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry

Anne Porthen, Aivovammaliitto

Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry

Juhani Laine, varajäsen, Suomen potilasasiamiehet ry

Anna Kivimäki, sosiaali- ja terveysministeriö, siht.

Kari Syndberg, sosiaali- ja terveysministeriö (ministeri Mattilan erityisavustaja)

Sisältö

- Yhteistyö vakuutuslääkärien ja hoitavien lääkäreiden välillä (Kyösti Haukipuro, Kela)
 - esittely aiheesta
 - pitäisikö kaikkien lääkäreiden olla koulutuksen kohteena
 - keskustelua omakanta-järjestelmästä – pohdinnassa järjestelmän muokkausmahdollisuus siten, että hoitavat lääkärit näkisivät vakuutuslääkärien kannanotot suoraan
- Ehdotuksia viestinnän kehittämiseksi (Kati Kalliomäki, ETK)
 - keskustelu viestinnän kehittämisestä ja uusista trendeistä
 - keskusteltiin vakuutuslääketieteen professuurin saamisesta Suomeen
- Aivovammaliiton esityslistalle toivoma esteellisyttä koskeva asia valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriön toimesta seuraavaan kokoukseen.

3. kokous 17.1.2019

Osallistujat

Sosiaali- ja terveysministeri Pirkko Mattila, pj

Outi Antila, sosiaali- ja terveysministeriö, vpj

Milja Tiainen, varajäsen, sosiaali- ja terveysministeriö

Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän Keskusliitto

SVO/Aino Aalto

Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Piritta Poikonen, varajäsen, Finanssiala ry

Kati Kalliomäki, Eläketurvakeskus

Janne Leinonen, Suomen vakuutuslääkäreiden yhdistys ry

Maarit Korkeamäki, Suomen potilasasiamiehet ry

Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto

Anne Porthen, Aivovammaliitto

Anna Kivimäki, sosiaali- ja terveysministeriö, siht.

Kari Syndberg, sosiaali- ja terveysministeriö (ministeri Mattilan erityisavustaja)

Vierailevat:

Ilona Autti-Rämö, sosiaali- ja terveysministeriö

Sisältö

- Vakuutuslääketieteen eettiset periaatteet (Ilona Autti-Rämö, STM)
- Tutkimustiedon huomioiminen vakuutuslääketieteellisessä arvioinnissa (Ilona Autti-Rämö, STM)
 - Esim. Pohjoismaissa tehdään päätöksiä ilman potilaan tapaamista. Vakuutuslääkäri antaa hakemusasiakirjoihin perustuvan lausunnon.
 - Suomessa Pohjoismainen malli, jossa vakuutuslääkäri toimii muiden tekijöiden kanssa yhteisessä järjestelmässä – mietittävä myös muiden toimijoiden eettisiä toimintaperiaatteita
 - hakemusten ja päätösten kirjoitusasussa vääränlaiset sanat voivat lisätä sairauden tuntoa
- Aivovammaliiton aloite muutoksenhakulautakunnan jäsenten kelpoisuudesta (Outi Antila, STM)
 - keskusteltiin esteellisyydestä muutoksenhakulautakunnissa

4. kokous 27.3.2019

Osallistujat

Outi Antila, sosiaali- ja terveysministeriö, pj

Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Piritta Koivukoski, oikeusministeriö

Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry

Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän Keskusliitto

Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Kyösti Haukipuro, Kansaneläkelaitos

SVO/Aino Aalto

Piritta Poikonen, varajäsen, Finanssiala ry

Janne Leinonen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry

Maarit Korkeamäki, Suomen potilasasiamiehet ry

Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry

Anne Porthen, Aivovammaliitto

Anna Kivimäki, sosiaali- ja terveysministeriö, siht.

Sisältö

- KKO:n aloite vakuutuslääketieteellisistä lausunnoista (Anne Ilkka, STM)
 - Vakuutuslääketieteellisten lausuntojen antaminen ei ole nykyisin säädetty minkään organisaation tehtäväksi – ehdotuksena: yo-sairaaloille säädettäisiin velvollisuus antaa lausuntoja
 - Keskustelu vakuutuslääketieteellisten lausuntojen antamisvelvollisuuden asettamisesta eri tahoille
 - asiaa aletaan jatkovalmistella
- Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 33/2018 (Kirsi Terhemaa, STM)
 - Kansalaisaloitteeseen KAA 4/2018 vp (vakuutus- ja eläkelaitosten lääkäreiltä poistettava mielivaltainen oikeus kumota potilasta hoitavan lääkärin lausuntoja) liittyvän mietinnön esittely.
 - kansalaisaloite hylätään – eduskunnan kirjelmä: Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto valmistelee esityksen vakuutuslääkärijärjestelmän epäkohtien korjaamiseksi ja antaa eduskunnalle ehdotukset lainsäädännön muutoksiksi vuoden 2020 kevätistuntokaudella. Tässä yhteydessä on selvitettävä vakuutuslääkäreiden lausuntojen muotovaatimusten kirjaamista lainsäädäntöön.
 - Keskustelu kansaneläkelaitoksen sähköisen B-lausunnon kehittämisprojektista ja sen etenemisestä ja vakuutuslääketieteellisestä koulutuksesta
- Aivovammaliiton aloite muutoksenhakulautakunnan jäsenten kelpoisuudesta
 - Edeltävässä kokouksessa sovittu jatkokeskustelu esteellisyydestä muutoksenhakulautakunnissa
 - Anne Porthen pitää alustuksen asiasta seuraavassa kokouksessa.
- selvitetään mahdollisuutta koulutuksiin kansanedustajien vakuutuslääketieteellisen osaamisen lisäämiseksi

5. kokous 23.10.2019

SVO/Aino Aalto

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj
Outi Antila, sosiaali- ja terveysministeriö
Jiri Sironen, sosiaali- ja terveysministerin erityisavustaja
Piritta Koivukoski, oikeusministeriö
Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry
Auli Rytivaara, Elinkeinoelämän Keskusliitto
Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Lea Mäntyniemi, Finanssiala ry
Minna Sirkka, Työeläkevakuuttajat TELA ry
Janne Leinonen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry
Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto
Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry
Timo Kallioja, Aivovammaliitto
Anu Aalto, Neuroliitto ry
Kirsi Terhemaa, sosiaali- ja terveysministeriö, siht.

Sisältö

- HE lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista (Anne Ilkka, STM)
 - edeltävässä kokouksessakin esiin noussut
 - Yliopistosairaalat veloitetaan antamaan lausuntoja, ja tätä varten perustetaan asiantuntijaryhmä, jonka toiminnan järjestämisvastuu on Pohjois-Savon sairaanhoitopiirillä.
 - voimaantulon tavoiteaikataulu on 1.1.2020
 - keskustelu: esitys sai kannatusta ja uudistusta pidettiin luotettavuutta lisäävänä
- Uudistettu sähköinen B-lausunto ja työkyvyn arviointi (Janne Leinonen, Kela)
 - esitys B-lausunnon rakennetta ja ajankohtaista tilannetta koskien
 - lausuntopohjan myötä lääkäreille tarkemmat täyttöohjeet ja tiedonkulun mahdollinen nopeutuminen
 - Vilkas keskustelu aiheesta, uudistusta pidettiin tärkeänä etenkin vakuutettujen edun ja oikeusturvan toteutumisen kannalta.
 - tukea käyttöönoton kiirehtimiseksi – lausuntopohja ollut valmiina pitkään, viivästynyt potilastietojärjestelmien ajanmukaistamisen viipyessä
- Hallitusohjelma ja vakuutuslääkärijärjestelmän kehittäminen (Kirsi Terhemaa, STM)

SVO/Aino Aalto

- esittelyssä hallitusohjelman kirjaus vakuutuslääkärijärjestelmän epäkohtien korjaamisesta, minkä taustalla on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 33/2018 vp. – saman mietinnön perusteella syntynyt Anne Ilkan esittelemä HE
- työmarkkinaosapuolet esittäneet hankkeita lääkärien osaamisen parantamiseksi
- Lainsäädännön perusteella käsittelyprosessista ei muodostu kokonaiskuvaa
- sääntelyä ei ole siitä minkälaisin tiedoin käsiteltävä korvausasia käsitellään ja ratkaistaan
 - ratkaisujen löytäminen ongelmakohtiin neuvottelukunnan ydintehtävä
 - Selvitystä menettelyjen lainmukaisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi tarvitaan.
- www.vakuutuskorvaukset.fi sivuston uusiminen
 - Sivuston ylläpito sovittu ETK:n tehtäväksi, jäänyt muiden tehtävien varjoon
 - kokouksessa ei ETK:n edustajaa -> keskustelua jatketaan seuraavassa kokouksessa
- kokouksista viestiminen
 - viestintä neuvottelukunnan tehtävien ydintä
 - neuvottelukunnan tulisi ottaa selkeästi kantaa esim. sähköisen B-lausunnon käyttöönottamisen puolesta
 - kannanmuodostaminen otetaan uudelleen esiin seuraavassa kokouksessa

6. kokous 31.1.2020

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Saila Ruuth, valtiosihteeri

Hannu Ijäs, sosiaali- ja terveysministeriö

Kirsi Terhemaa, sosiaali- ja terveysministeriö

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys

Piritta Koivukoski, oikeusministeriö

Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry

Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Piritta Poikonen, Finanssiala ry

Minna Sirkka, Työeläkevakuuttajat TELA ry

Janne Leinonen, KELA

Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry

SVO/Aino Aalto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Anu Aalto, Neuroliitto ry

Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö (siht.)

Saija Aaltonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Inka Hassinen, sosiaali- ja terveysministeriö

Tuula Kivari, vakuutusosasto

Sisältö

- Neuvottelukunnan toiminta ja tavoitteet:
 - 1) Inka Hassinen sosiaali- ja terveysministeriöstä kävi läpi esityksessään vakuutuslääkärijärjestelmän kehittämisen historiaa alkaen siitä, kun ministeri Paula Risikko vuona 2012 järjesti keskustelutilaisuuden järjestelmän epäkohtien paikantamiseksi ja keinoiksi kehittää järjestelmää.
 - 2) Neuvottelukunnan sihteeri Tiina Muinonen kävi läpi nykyisen 9.4.2018 asetetun neuvottelukunnan tehtäviä sekä näihin liittyen neuvottelukunnan kokouksissa tähän asti käsiteltyjä teemoja.
 - jäsenistö toivoi **neuvottelukunnan tavoitteiden puolivälitarkastelua** ja tavoitteiden listausta
 - Yleisessä keskustelussa nousi esiin, että hoitavien lääkäreiden yliopistotason koulutuksen puuttuessa, koulutusta toteutettu alan järjestöjen kautta – suosio vahvaa
 - nykyinen vakuutuslääkärijärjestelmästä puhuminen harhaanjohtavaa – sellaista ei ole, vaan asiantuntijalääkärit toimii osana vakuutusjärjestelmää
 - käsite kuitenkin yleisesti tunnettu, joten vaikea muuttaa
 - seuraavassa kokouksessa tarkoitus kuulla tarkemmin potilasjärjestöjen näkemyksiä
- Toimeentuloturvan muutoksenhaun läpikäynti keskittyen vakuutusoikeuden prosesseihin, toimintaan ja toimintaa kuvaaviin tilastoihin (Tuula Kivari, Vakuutusoikeuden ylituomari)
 - vakuutusoikeuden esittely yleisesti
 - vakuutusoikeutta koskevat lakimuutokset 2017 mahdollistivat sisäisen toiminnan tehostamisen ja käsittelyaikojen lyhenemisen
 - 2020 keväällä vakuutusoikeuteen tulossa sähköinen asianhallintajärjestelmä
 - keskusteluun nousi sidonnaisuusilmoitukset
 - Suullisesta käsittelystä keskustelu. Niitä järjestetään harvoin, syynä hallintoasioiden oikeudenkäyntimenettelyn luonne, joka lähtökohtaisesti kirjallinen. Prosessilajien eroista tarve viestiä kansalaisille.
 - Vakuutusoikeuden muutosprosentteissa ei ole tapahtunut merkittäviä prosentuaalisia muutoksia viime vuosien aikana
- Asiantuntijalääkärin rooli vakuutuslaitoksen käsittelyprosessissa (Kirsi Terhemaa, STM)

SVO/Aino Aalto

- keskeinen tavoite vähentää tyytymättömyyttä – korvaustoiminnan avoimuuden lisääminen ja päätösten perustelujen ymmärrettävyyden parantaminen
- täsmennetään sääntelyä siitä, millä tavalla vakuutuslaitoksen lääkäri merkitsee kannanottonsa etuusasian asiakirjoihin
- keskustelu aiheesta: tarkempia vaatimuksia asiantuntijalääkärin vastausten parantamiseen pidettiin hyvinä – muistutettiin lainmuutosten siirtymäajan tarpeellisuudesta
- vaikeammin toteutettavia: osallisuuden lisääminen ja moniportaisen sosiaaliturvajärjestelmän ymmärrettävyyden lisääminen
- www.vakuutuskorvaukset.fi sivuston uudistaminen ja jäsenten ehdotukset
 - neuvottelukunnan sihteeri kertoi sivuston kehittämiskohteista, joita mietitty STM:ssä viestinnän kanssa
 - Tarpeellista: sisällöllisten virheiden korvaaminen, sivuston nimessä tulisi myös näkyä paremmin sivuston tarkoitus ja vakuutuslääkäri-termi, koska kansalaiset käyttävät ko. termiä., Ehdotettiin, että olisi esimerkkitapauksia hylätyistä ja hyväksytyistä tapauksista, jolloin asia avautuisi paremmin vakuutetun näkökulmasta., haasteena sivuston ylläpito
- muut asiat
 - Neuvottelukunnan sihteeri näytti STM:ssä laadittua tiedoteluonnosta neuvottelukunnan kannanotoksi sähköisen B-lausunnon käyttöönoton jouduttamiseksi.
 - todettiin, että neuvottelukunnalla ei ole tarkkaa tietoa siitä, miksi sähköistä B-lausuntoa ei ole otettu käyttöön kuin hyvin vähän. Todennäköisesti johtuu potilastietojärjestelmiin liittyvistä ongelmista.

7. kokous 14.5.2020

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, sosiaali- ja terveysministeriö

Hannu Ijäs, sosiaali- ja terveysministeriö

Kirsi Terhema, sosiaali- ja terveysministeriö

Piritta Koivukoski, oikeusministeriö

Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry

Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Piritta Poikonen, Finanssiala ry

Peter Lindström, Työeläkevakuuttajat TELA ry

Janne Leinonen, KELA

Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto

SVO/Aino Aalto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Päivi Opari, Neuroliitto ry

Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän keskusliitto

Maarit Korkeamäki, HUS

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys

Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö (siht.)

Saija Aaltonen, sosiaali- ja terveysministeriö

Sisältö

- Luonnos hallituksen esitykseksi työtapaturma- ja ammattitautilain, eräiden työeläkelakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta (Kirsi Terhemaa, STM)
 - keskustelua ehdotusten osalta, jotka koskevat lääkäriasiantuntijan osallistumista asian käsittelyyn

8. kokous 16.6.2020

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, sosiaali- ja terveysministeriö

Kirsi Terhemaa, sosiaali- ja terveysministeriö

Piritta Koivukoski-Kouhia, oikeusministeriö

Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry

Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Piritta Poikonen, Finanssiala ry

Minna Sirkka, Työeläkevakuuttajat TELA ry

Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Anu Aalto, Neuroliitto

Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän keskusliitto

Maarit Korkeamäki, HUS

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys

SVO/Aino Aalto

Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö (siht.)

Saija Aaltonen, sosiaali- ja terveysministeriö (siht.)

Sisältö

- potilasjärjestöjen kuuleminen
 - äänessä invalidiliitto, neuroliitto, aivovammaliitto ja potilasliitto
 - invalidiliitto: etuuskien sitominen toimintakykyyn diagnoosin sijasta ja vaikeimmin vammaisten ihmisten ja harvinaissairaiden asema huomioitava paremmin Kelan soveltamisohjeistuksessa
 - Potilasliitto nosti esiin: etuudenhakijan osallistaminen käsittelyssä myös hoitavan lääkärin taholta, ymmärrettävät perustelut kielteiselle päätökselle eikä yksin jättämistä, vakuutuslääkäri professuurin tarpeellisuus, suullisen hakemisen mahdollisuus, viestinnässä STM verkkosivu avainasemassa ja oltava ymmärrettävä
 - lisäksi potilasliitto halusi osallistaa lääkärin päätöksentekoon – asiakirjojen allekirjoittaminen ”kunnian ja omantunnon kautta” lisää luottamusta sosiaalivakuutusjärjestelmää kohtaan
 - aivovammaliitto toi esiin toimintakyvyn mittaamisjärjestelmän PCA:n – liiton toimittama muistio liitteenä: prosessit liian pitkiä, kuntoutus käynnistettävä heti, vakuutuslääkärin perusteltava kantansa, mikäli eroaa hoitavan lääkärin kannasta, yksilölliset päätökset...
 - Neuroliitto toi esiin professuuriasian selvittämistarpeen ja että lääkäreiden tulisi tehdä avoimempaa yhteistyötä. Samoin korostettiin yksilöllisten päätösten tärkeyttä ja harvinaisten sairauksien vaikutusta (diagnoosin saamisen kestäminen)
 - yhteisessä keskustelussa esiin nousi suulliset käsittelyt ja niiden vähäinen määrä muutoksenhakuelimissä – haasteita: kustannusten nousu, ajankäyttö, pidemmät käsittelyajat, yhdenvertaisen kohtelun turvaaminen
 - OM:ssä voidaan laatia lyhyt selvitys vakuutusoikeuden suullisten käsittelyiden nykytilasta – Puheenjohtajalta tuki ajatusta selvityksestä. (esillä kokouksessa 12.11.2020)
- Neuvottelukunnan puolivälitarkastelu kuluvalle toimikaudella (Saija Aaltonen, STM)
 - TELA:n edustaja lupasi viedä potilasjärjestöjen viestiä professuuriasian tärkeydestä TELA:aan

9. kokous 29.9.2020

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, sosiaali- ja terveysministeriö

SVO/Aino Aalto

Saila Ruuth, sosiaali- ja terveysministeriö
Kirsi Terhema, sosiaali- ja terveysministeriö
Paavo Koistinen, Suomen Potilasliitto ry
Kari Haring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Piritta Poikonen, Finanssiala ry
Minna Sirkka, Työeläkevakuuttajat TELA ry
Kari-Pekka Martimo, Suomen Lääkäriliitto
Henrik Gustafsson, Invalidiliitto ry
Timo Kallioja, Aivovammaliitto
Päivi Opari, SOSTE
Mikko Nyyssölä, Elinkeinoelämän keskusliitto
Maarit Korkeamäki, HUS
Janne Leinonen, KELA
Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys
Tiina Muinonen, sosiaali- ja terveysministeriö (siht.)

Sisältö

- HE-luonnos työtapaturma- ja ammattitautilain, eräiden työeläkelakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamiseksi (Kirsi Terhema, STM)
 - lausuntokierroksen perusteella tehdyt muutokset esillä, joiden pohjalta keskusteluun nousi esitykseen sisältyvä vahvistamislauseke (merkitys vähäinen muille tahoille, kuin kansalaisille). Käytiin läpi vaihtoehtoisia sanamuotoja.
- Vakuutuslääkäri verkkosivujen uudistaminen (Tuulia Nieminen)
- Vakuutuslääkäreitä koskeva viimeaikainen keskustelu
 - vakuutusalan edustajat ja EK nosti esiin julkisuuteen nousseet vääristetyn puheenvuoron ja asiattoman keskustelun – toivottiin puuttumista
 - puheenjohtaja lupasi, että pohditaan ministeriön ja ministerin roolia – loukkaava puhe ei hyväksyttävää

10. kokous 12.11.2020

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj
Jiri Sironen, STM

SVO/Aino Aalto

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Kari Haring, SAK

Hannu Ijäs, STM

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys

Paavo Koistinen, Suomen potilasliitto

Piritta Koivukoski-Kouhia, OM

Janne Leinonen, Kela

Peter Lindström, ETK

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Piritta Poikonen, Finanssiala

Auli Rytivaara, EK

Kirsi Terhemaa, STM, siht.

Mika Mänttari, Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta

Sisältö

- suulliset käsittelyt vakuutusoikeudessa (Piritta Koivukoski-Kouhia, OM)
 - "Vakuutusoikeudessa sovelletaan lakia oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019, jäljempänä HOL) ja lakia oikeudenkäynnistä vakuutusoikeudessa (677/2016)."
 - "Suullisen käsittelyn tavoitteena on tosiseikkojen selvittäminen. Suullinen käsittely on tarpeen esimerkiksi silloin, kun asian ratkaisemiseksi on tarpeen kuulla todistajia suullisesti. Tällöin voi olla kyse siitä, että asiassa esitetty kirjallinen selvitys on puutteellista tai siihen sisältyy ristiriitaisuuksia."
 - "Vakuutusoikeudessa järjestetään vuosittain enintään muutamia suullisia käsittelyjä. Asian suullinen käsittely sitoo enemmän resursseja kuin asian käsitteleminen kirjallisesti. Voidaan arvioida, että suullisen käsittelyn järjestäminen kaksin-kolminkertaistaa asian käsittelyn vaatiman työmäärän."
- Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kokemukset suullisesta käsittelystä (Mika Mänttari, muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja)
 - vain 4kpl 2011-2020 (vuodessa yht. noin 4000 tapausta)
 - vaatimuksia suulliseen käsittelyyn arviolta 10-20 vuosittain (2010-2020)
 - lautakunnan jaosto ratkaisee järjestetäänkö suullista käsittelyä
 - tapahtumakulun tai vastaavien tosiseikkojen selvittäminen keskiössä

SVO/Aino Aalto

- ”voiko suullisen käsittelyn lisäämistä perustella pelkästään muutoksenhakijan kokeman oikeusturvan toteutumisen näkökulmasta?”
- Molemmista aiheista keskustelu, jossa korostui:
 - viestinnän avulla mahdollisuus korjata julkisuuden vääristynyttä kuvaa suullisesta käsittelystä sosiaaliturvan muutoksenhaussa
 - lääkärikunnan kielteiset kokemukset suullisesta tuomioistuinkäsittelystä nostettiin esiin. Merkittävä osa liittyy vahinkoasioihin, esim. liikennevahinkojen yhteydessä
- Muuta:
 - tiedusteltiin tehdäänkö sotu-uudistuksessa kuntoutuksen järjestämiseen korjauksia
 - vakuutuslääkäri verkkosivustoon toivottiin välitarkistus
 - perustettavaksi suunnitellun professuurin osalta ei vielä tietoa.

11. kokous 9.2.2021

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Hannu Ijäs, STM

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys

Paavo Koistinen, Suomen potilasliitto

Janne Leinonen, Kela

Mari Kuuvalo, ETK

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Mikko Nyyssölä, EK

Piritta Poikonen, Finanssiala

Riitta Työläjä, SAK

Kirsi Terhemaa, STM

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

Anne Kanto-Ronkanen, STM, asiantuntija

SVO/Aino Aalto

Sisältö

- Kuntoutus ja toimintakyky (Anne Kanto-Ronkanen, STM)
 - WHO kansainvälinen toimintakyvyn, toimintarajoitteiden ja terveyden luokitus (ICF)
 - pelkkä diagnoosi ei anna riittävästi tietoa omista kokemuksista. Saman diagnoosin omaavat voivat kokea erilaisia ja eri määrissä toimintakyvyn ongelmia ja toimintarajoitteita
 - keskustelussa esiin: ICF:ssä tarkastellaan vaativassa työelämässä tarvittavia kykyjä sekä psyykkistä puolta ja motivaatiota
 - on kehitetty myös ammatillisen kuntoutuksen versio, joka pureutuu työikäisten toimintakykyyn
- ICF ja diagnosipohjaisuus (Janne Leinonen, Kela)
 - Keskustelussa esiin: ICF suuritöinen, tietojärjestelmät hidastaneet sen läpilyöntiä
 - Sähköisen B-lausunnon käyttö kymmenkertaistunut, silti niitä vain 1% kelaan tulevista B-lausunnoista
- muuta:
 - todettu että neuvottelukunnan toimikausi tulee saamaan jatkoa
 - HE 213/2020 vp ensimmäistä kertaa täysistuntokäsittelyssä. Valiokunta hyväksynyt muuttumattomana, mutta valiokunnan mietintöön jätettiin vastalause
 - vakuutuskorvaukset.fi sivusto jatkossa osa stm.fi –sivujen vakuutuslääkäri osiota

12. kokous 6.4.2021

Osallistujat

Aino-Kaisa Pekonen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys

Piritta Koivukoski-Kouhia, OM

Paavo Koistinen, Suomen potilasliitto

Maarit Korkeamäki, Suomen potilasasiamiehet ry

Janne Leinonen, Kela

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

SVO/Aino Aalto

Mikko Nyyssölä, EK

Piritta Poikonen, Finanssiala

Minna Sirkka, Tela

Riitta Työläjä, SAK

Kirsi Terhema, STM

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

Sisältö

- Vakuutuslääketieteen professuurin nykytilanne (Minna Sirkka, Tela)
 - tavoite oli ministeri Risikon aikana toimineen vakuutuslääkäryöryhmän ehdotuksia
 - Lääketieteen opiskelijat eivät ole erityisen kiinnostuneita vakuutuslääketieteestä, vaan kiinnostus realisoituu yleensä vasta työelämässä.
 - professuuria kaivataan poistamaan luottamuspulaa kohdistuen sosiaalivakuutusjärjestelmään
 - toimeenpanijat eivät nähneet professuurin perustamista vaikuttavana tapana edistää lääkärin osaamista
 - Opiskelijoiden ja jo valmistuneiden lääkärin koulutus- ja tutkimustarve ilmeinen
 - Finanssiala käynyt taustakeskusteluja työeläke- ja vahinkovakuutusyhtiöiden kanssa
 - Minna Sirkka kertoi vevänsä viestiä takaisin Telaan
- Sosiaalivakuutuksen muutoksenhakulautakuntien jäsenten sidonnaisuuksien rekisteröinti (Milla Mustamäki, STM)
 - STM:n hallinnonalan muutoksenhakulautakuntien jäsenet ovat velvollisia antamaan ilmoituksen sidonnaisuuksistaan ennen tehtävään nimittämistä lomakkeella sosiaali- ja terveysministeriölle
 - Sidonnaisuuksien ilmoittamista koskeva sääntely voimaan muutoksenhakulautakuntien osalta 1.1.2018, liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan osalta 1.1.2021
 - rekisteriä pidettiin kannatettavana ja avoimuutta lisäävänä. Kiinnitettävä kuitenkin huomiota jäsenten tietosuojaan, erityisesti muutoksenhakulautakuntien lääkärit saavat kritiikkiä osakseen
- Neuvottelukunnan asettaminen uudelle toimikaudelle
 - nimi ehdotetaan muutettavaksi vakuutuslääkäritoiminnan kehittämisen neuvottelukunnaksi – jatkoa ja nimenmuutosta kannatettiin
 - vammautuneille usein epäselvää, mitä neuvottelukunta tosiasialla tekee
 - ero hoitavan ja vakuutuslääkärin tehtävien välillä on epäselvä

SVO/Aino Aalto

Yhteenveto 1. kaudesta

Kauden kuudennessa kokouksessa jäsenistöstä esitettiin toive puolivälitarkastelusta. Toteutettu puolivälitarkastelu ja siinä luetellut tavoitteet ensimmäisen kauden toiminnalle toimivat pohjana myös kauden yhteenvedolle. Alla on lueteltu ylätasoin asetetut tavoitteet, joista jokaisen alle on merkitty, miten aihe oli esillä kaudella.

Tavoite 1. vakuutuslääkäreiden ja hoitavien lääkäreiden koulutus

- Kauden aikana asiasta käytiin keskusteltua suurimmassa osassa kokouksista. Professuuriasia oli selvitetävänä Telassa ja kauden viimeisessä kokouksessa Minna Sirkka Telasta kertoi projektin etenemisestä. Toimeenpanijoiden edustajat eivät Telan selvityksen mukaan kannattaneet professuuria hoitavien lääkäreiden osaamisen edistämisen välineenä.

Tavoite 2. järjestelmän läpinäkyvyyden ja avoimuuden lisääminen

- sidonnaisuuksien rekisteröinnin suunnittelu

Tavoite 3. kansalaisten luottamuksen lisääminen

- ICF-luokitus esillä, jonka tarkoituksena parantaa toimintakyvyn arviointia
- viestinnän kehittäminen osana luottamuksen lisäämistä
- sairaanhoitopiireille säädettiin velvollisuus antaa lääketieteellisiä asiantuntijalausuntoja tuomioistuimille (HE 38/2019 vp, laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 1214/2019)

Tavoite 4. viestinnän kehittäminen avoimuutta lisäävästi

- vakuutuskorvaukset.fi siirrettiin stm.fi –sivuille
- viestinnästä keskusteltiin läpi kauden. Kokouksissa esityksiä aiheesta pidettiin ETK:n ja STM:n toimesta.

HE laeiksi tapaturma- ja ammattitautilain, eräiden työeläkelakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta

Vakuutuslääkärijärjestelmän neuvottelukunnan ensimmäisen kauden aikana hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työtapaturma- ja ammattitautilain, eräiden työeläkelakien ja Kansaneläkelaitoksesta annetun lain muuttamisesta (HE 213/2020) eteni ja se hyväksyttiin 12.3.2021. Laki astui voimaan 1.7.2021. Hallituksen esityksestä keskusteltiin useassa kokouksessa ja jäsenistön ehdotuksia huomioitiin lain lopullisessa sanamuotoilussa.

Kirsi Terhemaan HE:tä koskevan kokouksesityksen pohjalta kauden 7. kokouksessa 14.5.2020 käytiin keskustelua lääkäriasiantuntijan vahvistuslausumasta: ”kunnian ja omantunnon kautta”. Asian vaihtoehtoisia esittämismuotoja ja vaikutuksia puitiin. Esitysluonnosta muokattiin kommentit ja lausuntokierroksella saadut lausunnot huomioiden ja seuraavan kerran HE:tä käsiteltiin neuvottelukunnan kokouksessa 29.9.2020.

9. kokouksessa 29.9.2020 Terhemaalähti kävi läpi lausuntokierroksen perusteella esitykseen tehdyt muutokset. Esityksen sisältämään vahvistuslausuman sanamuotoihin ehdotettiin kokouksessa muutoksia. Timo Kallioja esitti muokatun, vaihtoehtoisen sanamuodon osaksi 121 §: ”Käytettävissä olevien tietojen, asiantuntemukseni ja omantuntoni kautta”. Ehdotettu sanamuoto sisällytettiin hyväksyttyyn lakiin.

SVO/Aino Aalto

Lisäksi Henrik Gustafsson ja Päivi Opari huomauttivat puutteesta esitysluonnoksessa sen osalta, että korvausten hakijoiden oikeusturvan kannalta olisi tärkeää velvoittaa eräissä laeissa tarkemmin säänneltävissä tilanteissa asianomaisen lääketieteen erikoisan lääkäri osallistumaan päätöksentekoon. Ehdotuksen mukaisesti lain 121 § sisällytettiin maininta: ”Jos vakuutuslaitoksessa käsiteltävä korvausasia koskee lääketieteellisen seikan arviointia, laillistetun lääkärin on osallistuttava asian valmisteluun, ellei se ole ilmeisen tarpeetonta.”

Kysely vakuutuslääkärijärjestelmästä SOSTE:n jäsenjärjestöjen toiminnanjohtajille

Neuvottelukunnan ensimmäisen kauden aikana toteutettiin myös kysely vakuutuslääkärijärjestelmästä SOSTE:n jäsenjärjestöille. Kysely ohjattiin järjestöjen toiminnanjohtajille aikavälillä 11.6.-24.6.2018. Kysely lähetettiin 230 järjestölle ja vastauksia saatiin 32 järjestöltä.

Vastauksissa esiin nousseita kehityskohteita, toiveita ja toimenpide-ehdotuksia:

- parempia perusteluja päätöksiin ja toimintaan
- avoimuutta ja läpinäkyvyyttä, osallistamista itseä koskevaan päätöksentekoon, potilaiden kohtaamista
- tekoälyn hyödyntäminen, suullisen käsittelyn kehittäminen
- moniammatillisuuden hyödyntäminen, vakuutuslääketieteellisen arvioinnin kehittäminen, kuntoutuksen keinojen parempi hyödyntäminen
- hakemus- ja valituskierteestä päästävä eroon
- monisairaiden/vammaisten kohdalla tulee huomioida sairauksien kokonaisuus

Kuullut tahot:

- Tela
- ETK
- Suomen Potilasliitto
- invalidiliitto
- finanssiala
- SAK
- Suomen potilasasiamiehet ry
- aivovammaliitto
- Suomen vakuutuslääkärien yhdistys
- Neuroliitto
- EK
- Kela
- STM

SVO/Aino Aalto

- OM
- Suomen lääkäriliitto
- HUS

Kauden aikana tapahtuneet jäsenmuutokset kootusti

- 4.1.2019 alkaen oikeusministeriön edustajaksi Piritta Koivukoski
- SOSTEn edustajaksi vaihtui kesken kauden Anu Aalto ja varajäseneksi Päivi Opari 1.4.2019
- Aivovammaliiton edustajaksi vaihtui 17.10.2019 Timo Kallioja ja varajäseneksi Päivi Puhakka
- Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry:n edustajaksi 1.1.2020 alkaen Ari Kaukiainen
- Ilona Autti-Rämö siirtyi sosiaali- ja terveysministeriöön ja hänen tilallaan Kansaneläkelaitoksen edustajana jatkoi varsinaisena jäsenenä Kyösti Haukipuro 31.12.2019 saakka.
- Janne Leinonen siirtyi 1.1.2020 Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry:n edustajasta Kelan edustajaksi ja Kelan varajäseneksi vaihtui Marjo Parkkila-Harju 3.9.2019 alkaen
- TELA ry:n edustajaksi vaihtui kesken kauden Minna Sirkka
- Pirkko Mattila erosi puheenjohtajan tehtävästään ministerikauden päättyessä. Puheenjohtajana jatkoi sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
- SAK ry:n, Akava ry:n ja STTK:n varajäseneksi vaihtui kesken kauden Riitta Työläjäarvi
- Kati Kalliomäen jäsenyys päättyi hänen siirtyessä toisiin tehtäviin eläketurvakeskuksesta

SVO/Aino Aalto

Kausi 2

Ennakkotietoa

Kolmevuotinen kausi sijoittui aikavälille **1.5.2021-30.4.2024**. Toisella kaudella neuvottelukunnan nimi muutettiin **Vakuutuslääkäritoiminnan kehittämisen neuvottelukunnaksi**, sillä alkuperäistä nimeä pidettiin harhaanjohtavana, koska varsinaista vakuutuslääkärijärjestelmää ei ole.

Ensimmäisellä kaudella toteutetun puolivälitarkastelun perusteella asetettiin edistämiskohteita toiselle kaudelle:

- professuuri-asia – ei saanut vakuutusalan rahoitusta, muiden rahoitustapojen pohdinta
- yleisen tietoisuuden lisääminen vakuutuslääkäriin roolista ja toiminnasta
- lääketieteellisten tietokantojen hyödyntäminen vakuutuslääketieteellisen osaamisen jakamisessa
- sidonnaisuusilmoitukset rekisteriin
- erillisselvittelyn tarve suullisten käsittelyjen lisäämiseksi muutoksenhakuasteissa
- erikoisalan lääkäreiden käyttö muutoksenhakuasteissa
- verkkoviestinnän uudistaminen
- vakuutuslääkäriin työstä viestiminen vakuutuslaitosten ja muutoksenhakuelinten omilla sivuilla?
- millä tavalla ja missä vaiheessa etuudenhakijalle voitaisiin antaa tietoa etuuden myöntöperusteista ja päätöksentekoprosessista?

Kokoonpano

Neuvottelukunnan alkuperäinen kokoonpano toisella kaudella

Puheenjohtaja

Hanna Sarkkinen, sosiaali- ja terveysministeri

Varapuheenjohtaja

Jaana Rissanen, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet

Kirsi Terhemaa, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö (varajäsen Milja Tiainen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö)

Piritta Koivukoski-Kouhia, erityisasiantuntija, oikeusministeriö (varajäsen Elina Nyholm, lainsäädäntöneuvos, oikeusministeriö)

Janne Leinonen, johtava ylilääkäri, Kansaneläkelaitos (varajäsen Marjo Parkkila-Harju, ylilääkäri, Kansaneläkelaitos)

Mikko Nyyssölä, lainopillinen asiamies, Elinkeinoelämän keskusliitto ry (Vesa Rantahalvari, johtava asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto ry)

SVO/Aino Aalto

Riitta Työläjärvi, asiantuntijalääkäri, SAK ry (varajäsen Minna Ahtiainen, johtaja, STTK)

Piritta Poikonen, johtava lakimies, Finanssiala ry (varajäsen Kirsi Suopelto, johtava lakimies, Finanssiala ry)

Minna Sirkka, viestintä- ja HR-johtaja, Työeläkevakuuttajat Tela ry ja (varajäsen Mari Kuuvalo, kehityspäällikkö, lakimies, Eläketurvakeskus)

Ari Kaukiainen, hallituksen puheenjohtaja, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry (varajäsen Hanna Eloheimo, hallituksen jäsen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys ry)

Kari-Pekka Martimo, LT, työterveyshuollon ja työterveyslääketieteen erikoislääkäri, Lääkäriliitto (varajäsen Satu Rannisto, LL, työterveyshuollon erikoislääkäri)

Henrik Gustafsson, lakimies, Invalidiliitto ry

Anu Aalto, lakimies, Neuroliitto (varajäsen Katri Makkonen, asiantuntijalääkäri, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry)

Paavo Koistinen, hallituksen puheenjohtaja, järjestöneuvos, Suomen kuluttajaliitto ry (varajäsen Julia Lumijärvi, potilaan oikeuksien asiantuntija, OTM, HLL, Suomen kuluttajaliitto ry)

Maarit Korkeamäki, TtM, Suomen potilasasiamiehet ry (Harri Suhonen, TtM, Suomen potilasasiamiehet ry)

Timo Kallioja, varapuheenjohtaja, Aivovammaliitto ry (varajäsen Päivi Puhakka, toiminnanjohtaja, Aivovammaliitto ry)

Sihteeri

Milla Mustamäki, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Kokoukset

Neuvottelukunta kokousti 2. kauden aikana yhteensä **6 kertaa** seuraavina ajankohtina:

- vuonna 2021 kerran: 9.9.2021
- vuonna 2022 neljästi: 29.3.2022, 18.5.2022, 19.9.2022 ja 9.12.2022
- vuonna 2023 ei kokouksia
- vuonna 2024 kerran: 12.3.2024

1. kokous 13.9.2021

Osallistujat

Hanna Sarkkinen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

SVO/Aino Aalto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys

Paavo Koistinen, Kuluttajaliitto Konsumentförbundet ry

Piritta Koivukoski-Kouhia, OM

Janne Leinonen, Kela

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Mikko Nyyssölä, EK

Piritta Poikonen, Finanssiala

Minna Sirkka, Tela

Harri Suhonen, Suomen potilasasiamiehet ry

Jaana Rissanen, STM

Kirsi Terhema, STM

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

Sisältö

- mahdolliset toiveet neuvottelukunnan toiminnan suhteen
 - viestintä ja tiedotustarpeet korvausprosesseista, muutoksenhakujärjestelmästä sekä muun muassa työkykyisyyden määritelmästä
 - hoitavien lääkärin ja vakuutuslääkärin koulutuksen kehittäminen, vaikka professuuri ei toteutuisikaan suunnitellusti – lääkäreiden kiinnostuksena on olla klinikoita, ei sosiaalipolitiikan asiantuntijoita
- Erikoislääkärin osallistuminen korvausprosessiin – järjestöjen näkemys erikoislääkärin konsultaatiosta (Anu Aalto, Neuroliitto)
 - Neurologisten sairauksien ja vammojen aiheuttamien kognitiivisten oireiden vaikutusta toiminta- ja työkykyyn ei toisinaan huomioida, samoin pitkäaikaissairauksissa, kuten esimerkiksi syöpäsairauksissa työkyvyttömyys ei välttämättä johdu alkuperäisestä diagnoosista – järjestöt kannattaa lähtökohtaisesti erikoislääkärin hyödyntämistä korvausprosessissa
 - ”Erikoislääkärin osallistuminen vakuutuskorvausprosessiin edistäisi perustuslain 21 §:ssä säädettyä oikeusturvaa, kuten käsittelyn asianmukaisuutta ja oikeutta tulla kuulluksi sekä oikeutta saada perusteltu päätös.”
 - ”Erikoislääkärin konsultaatio hidastaa korvauskäsittelyä ja lisää sen kustannuksia. Siksi siihen velvoittaminen tulee tehdä edellä kuvatuissa hakijan oikeusturvan kannalta merkittävässä korvausratkaisuissa. Vakuutuslaitoksia tulee kannustaa käyttämään erikoislääkärin konsultaatiota myös muita korvausratkaisuja tehtäessä.”
- Erikoislääkäreiden osallistuminen ratkaisutoimintaan (Piritta Poikonen, Finanssiala)

SVO/Aino Aalto

- Muistutuksena, että kyseessä on aina vakuutusyhtiön päätös, ei siis hoitavan eikä vakuutuslääkärin päätös. Vakuutusyhtiössäkkin lääkäri osa moniammatillista tiimiä, jotka tekevät päätöksen.
- vakuutusyhtiöt pyrkivät jo rekrytointivaiheessa valitsemaan lääkäreitä, joiden osaamiselle on suurin tarve hoidettavissa vakuutuslajeissa – ei mahdollisuutta, että jokaisessa yhtiössä joka erikoisanalan lääkäri (aloja noin 50). Ulkopuolisten konsultointi toimii kustannustehokkaasti

2. kokous 29.3.2022

Osallistujat

Hanna Sarkkinen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys

Paavo Koistinen, Kuluttajaliitto Konsumentförbundet ry

Elina Nyholm, OM

Janne Leinonen, Kela

Satu Rannisto, Suomen lääkäriliitto

Piritta Poikonen, Finanssiala ry

Minna Sirkka, Tela

Maarit Korkeamäki, Suomen potilasasiamiehet ry

Riitta Työläjäjärvi, SAK

Jaana Rissanen, STM

Kirsi Terhemaa, STM

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

Virailevat:

Timo Koivisto, KYS (kohdat 1 ja 2)

Hanna Mäkiaho, KYS (kohdat 1 ja 2)

Sisältö

- Lääketieteellisten lausuntojen koordinointi tuomioistuimille (Timo Koivisto, ylilääkäri, KYS)

SVO/Aino Aalto

- Tiettyjen erikoisalojen asiantuntijoista pulaa, yleisesti hyviä kokemuksia ja helppo löytää lausuva asiantuntija, sähköisen asiakasjärjestelmän käyttöön saaminen helpottaisi koordinointia (tämän tiimoilta suunnitelmassa järjestää asiantuntijaseminaari)
- Neuvottelukunnan työsuunnitelman hyväksyminen

3. kokous 18.5.2022

Osallistujat

Hanna Sarkkinen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys

Paavo Koistinen, Kuluttajaliitto Konsumentförbundet ry

Piritta Koivukoski-Kouhia, OM

Janne Leinonen, Kela

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Piritta Poikonen, Finanssiala

Mari Kuuvalo, ETK

Maarit Korkeamäki, Suomen potilasasiamiehet ry

Jaana Rissanen, STM (paikalla 10.11 asti)

Kirsi Terhemaa, STM

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

vierailevat:

Tuula Kivari, ylituomari, vakuutusosasto

Eva Aalto, hallitussihteeri, STM

Sisältö

- vakuutusosaston viestintä (Tuula Kivari, ylituomari, vakuutusosasto)
 - Viestinnän tuettava oikeusturvan antamista tehokkaasti muutoksenhakijoille
 - keskustelu: lyhyiden ratkaisuselosteiden julkaiseminen vakuutusosaston verkkosivuilla sai kannatusta (aiheista toivottiin kelan vaativaa lääkinällistä kuntoutusta ja työkyvyn arviointiin liittyviä)

SVO/Aino Aalto

- Sosiaalivakuutuksen muutoksenhakulautakuntien sidonnaisuuksien rekisteröinti (Eva Aalto, STM)
- Muut asiat:
 - kokousaiheeksi ehdotus potilasvakuutuslainsäädännön kokonaisuudistuksesta

4. kokous 19.9.2022

Osallistujat

Hanna Sarkkinen, sosiaali- ja terveysministeri, pj (paikalla klo 10.10 saakka)

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Hanna Elonheimo, Suomen vakuutuslääkäreiden yhdistys

Paavo Koistinen, Kuluttajaliitto–Konsumentförbundet ry

Marjo Parkkila-Harju, Kela

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Piritta Poikonen, Finanssiala

Mari Kuuvalo, ETK

Riitta Työläjä, SAK

Jaana Rissanen, STM, varapuheenjohtaja

Kirsi Terhema, STM

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

Vierailevat:

Pasi Moisio, sosiaaliturvakomitean puheenjohtaja

Kaisu Harju-Kolkka, erityisasiantuntija, STM

Seija Sukula, erityisasiantuntija, STM

Sisältö

- SOTU-uudistus (Pasi Moisio, THL, Sosiaaliturvakomitean pj)
 - kyse ei vain siitä mitä uudistetaan, vaan miten uudistetaan työikäisten sosiaaliturvaa.

SVO/Aino Aalto

- Keskustelu: Tarve kehittää työkykyyn liittyviä palveluita, esim. pitkään työkyvyttömät ilman työkyvyttömyyseläkettä elävät ns. hakemuskierteessä ja käsittelyyn menee paljon viranomaisten ja vakuutusyhtiöiden resursseja
- Kuntoutuksen uudistamisen tilannekatsaus (Kaisu Harju-Kolkka & Seija Sukula, STM)
 - esittely hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan muutoksia osasairauspäivärahaan: pidentäminen 120pv -> 150pv, osa-aikainen työskentely omavastuuajalla ei katkaisisi omavastuuajan kulumista, kokoaikatyönä pidettäisiin säännöllistä vähintään 30h/vko työtä.
 - kuntoutuksen uudistamisen ajankohtaisen tilanteen läpikäyminen ja keskustelu
- Muuta:
 - Seuraavan kokouksen aiheiksi on kaavailtu väsymysoireyhtymää (ME/CFS-tauti) sekä analyysia siitä, miksi työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäävien päätösten osuus on nousussa.

5. kokous 9.12.2022

Osallistujat

Hanna Sarkkinen, sosiaali- ja terveysministeri, pj

Jiri Sironen, STM

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärin yhdistys

Piritta Koivukoski-Kouhia, oikeusministeriö

Janne Leinonen, Kela

Julia Lumijärvi, Kuluttajaliitto–Konsumentförbundet ry

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Piritta Poikonen, Finanssiala (etäyhteys)

Vesa Rantahalvari, EK

Riitta Työläjäjärvi, SAK

Jaana Rissanen, STM, varapuheenjohtaja

Kirsi Terhemaa, STM (etäyhteys)

Milla Mustamäki, STM, sihteeri

Vierailevat:

Risto Vataja, HUS (paikalla n. 9.45 asti)

Mikko Laaksonen, ETK

SVO/Aino Aalto

Sisältö

- krooninen väsymys oireyhtymä ME/CFS (Risto Vataja, ylilääkäri, HUS)
 - aseman parantamiseksi: Tasa-arvoinen asema muista sairauksista kärsivien potilaiden kanssa. Häiriöihin liittyvän tiedon ja osaamisen lisääminen.
 - keskustelu aiheesta: kuntoutusmyönteisen ilmapiirin vahvistaminen, toiminnallisten häiriöiden hoitopolun kehittäminen
- työkyvyttömyyseläkkeiden hylkäysprosenttien analyysin esitleminen (Mikko Laaksonen, ETK, eläketurvakeskus)
 - lukuja hakemuserusteittain, sukupuolittain, lajeittain jne.
 - mielenterveyssyihin perustuvien hakemusten osuus noussut
 - korkea hylkäysprosentti kertoo mahdollisesti siitä, että TE-palvelussa ja terveydenhuollossa ei ole oikeaa käsitystä siitä, mikä työkyvyttömyyden kriteeri lainsäädännössä on
 - osittain turhia hakemuksia prosesseista johtuen – miten näitä hakemuksia voidaan vähentää
- muut asiat:
 - ministeri totesi, että kokouksen keskustelua syytä jatkaa

6. kokous 12.3.2024

Osallistujat

Jaana Rissanen, STM, puheenjohtaja

Anu Aalto, Neuroliitto

Henrik Gustafsson, Invalidiliitto

Timo Kallioja, Aivovammaliitto

Ari Kaukiainen, Suomen vakuutuslääkärien yhdistys

Piritta Koivukoski-Kouhia, oikeusministeriö

Janne Leinonen, Kela

Julia Lumijärvi, Kuluttajaliitto–Konsumentförbundet ry

Kari-Pekka Martimo, Suomen lääkäriliitto

Mona Redsven, Finanssiala

Turkka Sinisalo, TELA

Hanna Sykkö, Suomen Potilasasiamiehet ry

Riitta Työläjärvi, SAK

SVO/Aino Aalto

Kirsi Terhemaa, STM, sihteeri

Vierailevat:

Ulla Tiililä, KOTUS

Sisältö

- Vakuutuslääkärjärjestelmän kehittämisen keinoja hakemassa: poimintoja kyselytutkimuksesta sairauspäivärahojen ja työkyvyttömyyseläkkeiden ratkaisuasiantuntijoille (Ulla Tiililä, KOTUS)
 - kehittämistä asiakasta ajatellen, erityisesti päätöstekstiin ja sen ympärille
 - ratkaisuasiantuntijoiden näkökulmaa esille
 - huomio käytännön työhön ja hyvän asiakaspalvelun edellytyksiin
 - ratkaisuasiantuntijat kaipaavat yhteistyötä asiantuntijalääkäreiden kanssa
 - keskustelu aiheesta: tutkimuksen toistaminen myöhemmin hyödyksi, tutkimuksessa viimeisin asiaa koskeva lainsäädäntömuutos (Laki Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 22 §:n muuttamisesta 212/2021, HE 213/2020) koetaan jossain määrin kielteisenä vaikutuksiltaan.
- Kelan kehitystyö lääkärinlausuntotyön vähentämiseksi (Janne Leinonen, Kela)
 - keskustelu aiheesta
 - viiveitä käsittelyssä (skannaus aikaa vievää), koska edelleen vain 8,6% lausunnoista sähköisiä (2023)
- Katsaus neuvottelukunnan päättyvään kauteen ja hallitusohjelmakirjaukset (Kirsi Terhemaa, STM)
 - hallitusohjelmakirjaukset 16.6.2023 (työkykyohjelma, sisäilmasairastuneet ja krooninen väsymysoireyhtymä, vakuutuslääkäreiden ja hoitavien lääkäreiden yhteistyön kehittämistarpeet)

Yhteenveto 2. kaudelta

Toisen kauden aikana on keskusteltu eri ammattiryhmien yhteistyön merkityksestä (lääkärit, sosiaali- ja terveysalan työntekijät, ratkaisuasiantuntijat jne.). Aihetta on käsitelty ainakin kauden 1. ja 6. kokouksessa. Ensimmäisessä kokouksessa keskusteltiin Anu Aallon ja Piritta Poikosen erikoislääkäreiden konsultaatiota sivuvien esitysten jälkeen eri erikoisalojen osaamisen hyödyntämisestä ratkaisuissa. Yhteistyön kysyntä nousi esiin myös Kotuksen koostamassa kyselytutkimuksessa, jota Ulla Tiililä esitteli kauden viimeisessä kokouksessa.

Hallituksen esitys eduskunnalle muutoksenhakulautakuntien sidonnaisuuksien rekisteröintiä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 301/2022) eteni kauden aikana. Esitys oli lausuntokierroksella 20.6.2022-16.8.2022. Laki tuli voimaan 1.1.2024. Muutoksen myötä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalaan kuuluvien muutoksenhakulautakuntien jäsenten sidonnaisuudet rekisteröidään samaan oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämään rekisteriin kuin tuomareiden sidonnaisuudet ja sivutoimet. Rekisterin nimi muutettiin samalla sidonnaisuus- ja sivutoimirekisteriksi.

SVO/Aino Aalto

Toisen kauden tavoitteiden mukaisesti käsiteltiin harvinaisia oireyhtymiä ja sairauksia. Kroonisesta väsymysoireyhtymästä oli kauden aikana oma esityksensä. Erikoislääkäreiden osallistumisesta korvausprosessiin käydyin keskustelun yhteydessä myös todettiin, että harvinaisten sairauksien ja yksilöllisten oireiden tunnistamisessa olisi tarvetta hyödyntää erikoislääkäreitä. Kauden lopussa käytiin myös läpi hallitusohjelmakirjauksia, joihin lukeutui myös sisäilmasairastuneiden ja kroonisen väsymysoireyhtymän (ME/CFS-) potilaiden tarvitsemien tukien, sairaus- ja kuntoutusetuuksien toteutumisen edistäminen.

Mukana olleet/kuullut tahot:

- Tela
- ETK
- Suomen Potilasliitto
- invalidiliitto
- finanssiala
- SAK
- Suomen potilasasiamiehet ry
- aivovammaliitto
- Suomen vakuutuslääkärien yhdistys
- Neuroliitto
- EK
- Kela
- STM
- OM
- Kuluttajaliitto–Konsumentförbundet ry
- KOTUS
- HUS
- Vakuutusosikeus
- KYS

Toisen kauden aikana tapahtuneet jäsenmuutokset kootusti

- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestön SAK ry:n, Akava ry:n ja STTK ry:n varajäseneksi 3.5.2021 alkaen Katariina Kainu

SVO/Aino Aalto

Neuvottelukunnan kaudet 1 ja 2 kootusti

Kausien aikana kaikkia listattuja tavoitteita ei ehditty käsittelemään. Esityksiä pidettiin neuvottelukunnan jäsenten ja kokouksiin vierailijoiksi pyydettyjen asiantuntijoiden toimesta lukuisista aiheista. Kauden kaksi pyrkimykseenä oli yleisen tietoisuuden lisääminen vakuutuslääkärin roolista ja toiminnasta. Tavoitteen toteutumista on tässä vaiheessa haastava arvioida.

Jo ennen ensimmäistä kautta sosiaali- ja terveysministeriössä oli selvitelty toimenpidevaihtoehtoja, joilla parannettaisiin päätöksenteon avoimuutta ja annettujen päätösten laatua ja ymmärrettävyyttä. Päätösten antamisen jälkeistä neuvontaa pidetään tärkeänä samoin kuin mahdollisuutta saada yhteys vakuutuslaitoksen lääkäriasiantuntijaan.

Molemmilla kausilla on pyritty keräämään tietoa lääketieteellisten tietokantojen hyödyntämisestä vakuutuslääketieteellisen osaamisen jakamisessa ja suullisten käsittelyjen lisäämisestä muutoksenhakuasteissa. Neuvottelukunnan kokouksissa on kuultu useita esityksiä muutoksenhaun prosesseista, joissa tietoa on saatu myös erikoisalan lääkäreiden käytöstä muutoksenhakuasteissa.

Toisen kauden työsuunnitelmassa esitettiin toive seurantatiedoista koskien HE 213/2020 myötä voimaan tulleen uuden vahvistuslausuman käyttöä ja vakuutuslääkäreitä koskevan verkkosivuston hyödyntämistä. Neuvottelukuntaa koskevista materiaaleista seurantatietoa ei kuitenkaan ole löydetävissä.

Seuraavaksi listataan aiheita, joiden osalta on käyty jatkuvaa keskustelua vakuutuslääkäritoiminnan neuvottelukunnan tähänastisten kausien aikana.

Vakuutuslääkäreiden koulutus

Ensimmäisellä kaudella keskeisenä ja toistuvana puheenaiheena ollut vakuutuslääkäreiden koulutus ei ollut mukana toisen kauden kokouksissa niin laajasti, kuin suunniteltiin. Koulutuksen käsittely oli kirjattu toisen kauden kokoussuunnitelmaan omaksi kokousaiheekseen, mutta sen käsitteleminen jäi toteutumatta.

Ensimmäisellä kaudella saatiin käyntiin Tela selvitys vakuutuslääkäreiden professuurista. Tela kävi aiheen tiimoilta taustakeskusteluja työeläke- ja vahinkovakuutusyhtiöiden kanssa. Professuurin mahdolliset toimeenpanijat eivät nähneet sitä vaikuttavana tapana edistää hoitavien lääkäreiden osaamista. Osana vaihtoehtoisten osaamisen kehittämisen tapojen pohdintaa todettiin, että kiinnostus vakuutuslääketieteeseen herää tyypillisesti myöhemmin työelämässä eikä opintojen aikana, joten keskittyminen voisi kohdistua jo valmistuneiden lääkäreiden osaamisen kehittämiseen.

Osana toisen kauden työsuunnitelmaa pohdittiin muita keinoja edistää koulutusta. Esimerkkeiksi nostettiin: Työeläkevakuuttajien, Kelan ja lääkäriseura Duodecimin yhteistyö verkkopohjaiseen oppimisympäristöön liittyen ja Finanssialan, Liikennevakuutuskeskuksen ja Tapaturmavakuutuskeskuksen rahoittama tutkimushanke, jonka tarkoituksena on selvittää hoitojen vaikuttavuutta ja siten välttää turhia hoitotoimenpiteitä. Professuuria ja muita keinoja osaamisen edistämiseen ei nähdä toisiaan pois sulkevin.

Sähköinen B-lääkärinlausunto

Sähköisen B-lääkärinlausunnon käyttöönottoa ja hyödyntämistä on käsitelty lukuisissa kokouksissa. Neuvottelukunta on kannattanut ja halunnut jouduttaa käyttöönottoa. Ensimmäisen kauden aikana keskusteltiinkin useaan otteeseen sähköisen B-lääkärinlausunnon käyttöönoton viivästymisestä. Sekä ensimmäisen että toisen kauden lopussa kokouksissa on käyty läpi Kelaan saapuvien sähköisten lausuntojen määrää, joka noussut tuolla välillä 1 prosentista reiluun 8 prosenttiin. Toisen kauden päätteeksi selvää on, että sähköisten lausuntojen määrä on jäänyt vähäiseksi. Janne Leinosen esityksessä viimeisessä kokouksessa on ilmaistu tarve helppokäyttöisemmälle sähköiselle B-lausunnon.

SVO/Aino Aalto

Viestintä

Viestintä on kulkenut toistuvana aiheena molempien kausien läpi. Kaudella kaksi esiteltiin muun muassa viestintää vakuutusoikeuden näkökulmasta ja muistutettiin ensimmäisen kauden tapaan viestintä ja tiedotustarpeista korvausprosesseista, muutoksenhakujärjestelmästä sekä muun muassa työkykyisyyden määritelmästä

Verkkoviestintä siirrettiin vakuutuskorvaukset.fi –sivustolta osaksi stm.fi sivustoa. Sosiaali- ja terveysministeriön sivuilla olevat alisivut nousevat hakukoneiden kärkeen ja muutosta perusteltiin luotettavuuden ja arvovallan lisäämisellä.

Avoimuus

Molempien kausien aikana edistettävänä ollut tavoite muutoksenhakulautakuntien sidonnaisuuksien rekisteröinnistä eteni toimeenpanoon saakka. Tätä voidaan pitää avoimuutta lisäävänä toimenpiteenä.

SOSTE:n jäsenjärjestöille suunnattuun kyselyyn saaduissa vastauksissa korostui avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämisen tarve. Avoimuutta kaivataan myös siinä muodossa, että henkilöillä olisi paremmat mahdollisuudet osallistua itseään koskevaan päätöksentekoon.

Suullisen käsittelyn mahdollistaminen on osa avoimuutta lisäävää toimintaa. Oikeusministeriön VAKO:n suullista käsittelyä koskevan 29.9.2020 kokouksessa pidetyn esityksen mukaan vuosittain käsiteltäväksi tulee vain muutama suullinen hakemus. Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kokemuksen mukaan suullisten käsittelyiden määrät ovat hyvin vähäisiä.